

KLASSEKAMPEN

Ansvarlig redaktør: Bjørgulv Braanen
Daglig leder: Marga van der Wal
Nyhetsjef: Kjell-Erik N. Kallset og Mari Skurdal
Kulturredaktør: Marte Stubberød Eielson
Utenriksredaktør: Yohan Shanmugaratnam

Utgitt av © Klassekampen AS.
Ettertrykk og elektronisk viderefordistribusjon forbudt uten etter særskilt avtale.

Under teppet

■ EØS-debatten – om vi i det hele tatt kan snakke om en debatt – er i ferd med å gå tilbake til sitt vanlige søvngjengerske leie. Det demokratiske grunnproblemet, som Europautredningen påpeker i detalj, feies under teppet med henvisning til at det har gått økonomisk bra med Norge de siste 20 årene. Dessuten er EU-tilpasningene godkjent av et flertall på Stortinget. Jo da. Samtykke er gitt fortløpende, om enn på ganske sinnrikt vis, for eksempel ved å la nye avtaler som innebærer overføring av suverenitet bli vedtatt etter Grunnlovens §26 annet ledd, og ikke etter §93, som krever 3/4-dels flertall. Men ved å henvise til at noe er vedtatt, har man ikke sagt så mye substansielt om ønskeværdigheten av noe, ikke minst når diskusjonen nettopp handler om vi fortsatt skal ordne vårt forhold til EU på denne måten.

■ Ønsket om å erstatte den etter vår mening udemokratiske og uverdige EØS-avtalen med en frihandelsavtale, imøtegår med henvisninger til at EU ikke ønsker en slik avtale, og i hvert fall ikke vil ha en modell som tilsvarende den Sveits har. Utenriksredaktør Ivar A. Iversen hevder i Dagsavisen i går at hvis Norge sier opp EØS-avtalen, må det forhandles fram nye avtaler om alt fra klima og miljø til arbeidsinnvandring, forskning og distriktspolitikk. Denne argumentasjonen er vel mest ment for skremme folk fra å tenke på alternativer til EØS-avtalen, mens hvis den er alvorlig ment, vitner den om en mangelfull forståelse av hvordan internasjonal politikk fungerer.

■ Hvis Norge hadde sagt opp EØS-avtalen, ville det selvfølgelig ha ført til mye skrik og ståk, ikke minst fra EU. Men etter hvert som røyken hadde lagt seg, ville man måtte ha kommet fram til en løsning som alle parter kunne leve med. Verden ville på ingen måte ha gått under. Det meste av det som er inntatt av EU-regler i Norge, ville fortsatt gjelde som norsk lov, men uten EU og EØS som overordnet domsmakt. Norge ville fortsatt kunne selge de fleste varer til EU uten hindringer, og tilpasse våre varer til eventuelle EU-krav, akkurat som USA og Japan gjør. Det er jo ikke slik at Apple eller Toyota ikke får solgt sine produkter til EU i dag.

BJØRGULV BRAANEN

Konferansen for industrielt folkemord

Kalenderen

20. JANUAR

De kalte det «*Vernichtung durch Arbeit*», tilintetgjøring ved arbeid. I dag er det 70 år siden sikkerhets-sjef Reinhard Heydrich ledet konferansen for «*die Endlösung* på jødeproblemet» i Wannsee, overklasseforstaden sørvest for Berlin.

Massemordene av jøder og andre undermennesker i nazistenes øyne hadde vært en del av SS-styrkenes

ansvar under Wehrmachts felttog, ofte med hjelp av lokale SS-avdelinger i Balkikum, Hvitrussland og Ukraina, forsterket av SS-soldater fra andre land etter angrepet på Sovjet. For naziledelsen gikk utryddelsen for sakte. Wannsee-konferansen skulle tilrettelegge det industrielle folkemordet i tyskkontrollert område, med forsendelser fra vassalstatene. Over femten sider skrev SS-løytnant Adolf Eichmann ned punktene som ble lagt fram ut fra vedtaket

Heydrich

som allerede var gjort og med fullmakt fra Hitlers nestkommanderende Hermann Göring. Utryddelsesleirene Auschwitz, Chelmo, Treblinka, Sobibor, Belzec og Majdanek hvor det ble installert gasskamre for folk som ikke kunne jobbe seg i hjel, ble opprettet.

I den grundige studien «The Destruction of European Jews» (1961) kommer historikeren Raul Hilberg fram til at i alt 5,1 millioner jøder ble drept under Holocaust. **PMJ**

Uansett hva Stortinget vedtar, vil vikarstriden fortsette.

Evig vikarhodepine

Pål Helleenes
FOKUS

Om få uker vil slaget om EUs vikarbyrådirektivs skjebne være avgjort. Rasende LO-aktivister lover kamp til målstreken, og satser alt på å få LO til å kreve veto. De håper at med LO-leder Roar Flåthen på laget, vil Aps stortingsgruppe la seg rikke. Det er ikke sikkert at de lykkes, men kampen om bemanningsselskapene og bruken av innleid arbeidskraft, vil uansett ikke være over.

Kreftene i fagbevegelsen som presser på for veto har etter hvert ganske gode kort på hånden. 11 av LOs medlemsforbund, som representerer mer enn 80 prosent av medlemsmassen, og har soleklart flertall i LO-sekretariatet, krever nå veto. De kan også få ekstern drahjelp. Mandag skal Unio, hovedorganisasjonen for høytutdannede, ta stilling til direktivet. Unio-leder Anders Folkestad har blitt stadig mer skeptisk til direktivet for hver gang han har uttalt seg om det, og mandag ble det klart at Sykepleierforbundet – ett av de to største forbundene i Unio – ønsker veto. Lander Unio på krav om veto, vil det nok oppleves merkelig blant mange om LO ikke gjør det.

Men LO-ledelsen har så langt

prioritert å jobbe for nye reguleringer av bemanningsbransjen, heller enn å presse Ap til å snu. Flåthen har svart på det økende presset fra grunnplanet og forbundene med å skjerpe retorikken mot bemanningsbransjen, men har ikke endret politikken eller taktikken. Det kan snu seg på sekretariatets møte 30. januar, om forbundene stiller saken skarpt nok.

Spørsmålet er om det vil få Ap til å snu. Så langt er det lite som tyder på det. Både arbeidsminister

«*Kreftene for veto har etter hvert gode kort på hånden*»

Hanne Bjurstrøm og stortingsrepresentant Annette Trettebergstuen har så langt vært ubøyelige i sin støtte til direktivet. De to har lagt betydelig politisk prestisje i å forsvare standpunktet. Trettebergstuen gjorde det også klart at de er villige til å ta brudd med både fagbevegelsen og regjeringspartene på dette punktet, og søke støtte hos høyresida på tinget for å få direktivet gjennom.

Men om Ap-ledelsen tror at braket vil legge seg etter at vedtaket på tinget er fattet, forregner de seg. For det første kommer arbeidsgiverne til å forsøke å bruke direktivet til å svekke arbeidsmiljøloven – det har NHO lovet allerede. Om de vinner er et åpent spørsmål, men saken kommer.

Videre kommer spørsmål om innleie av arbeidskraft til å bli det kanskje mest betente spørsmålet i tariffoppgjørene framover. I tillegg

til bestemmelsene i arbeidsmiljøloven er nemlig tariffavtalene fagbevegelsens viktigste vern mot løsarbeidertilstander. I frontfagsgruppene i Fellesforbundet har det rast inn forslag om skjerping av tariffbestemmelsene rundt innleie, og mange har sagt at det kan være mer aktuelt å streike for slike regler, enn for høyere lønn, i vårens oppgjør. Det samme gjelder flere andre forbund, både i og utenfor LO. Og i motsetning til i mange andre tilfeller er det en viss sjanse

for at også media vil vise interesse, i og med at Norsk Journalistlag for tida aktivt mobiliserer egne medlemmer til å jobbe mot både vikarbyrådirektivet og økt innleie av arbeidskraft.

Også her kommer det rettslig strid. Direktivet krever nemlig at man skal gå gjennom «kollektive overenskomster» for å sikre at de ikke inneholder for strenge restriksjoner på innleie. Og arbeidsgiverne har varslet mulige rettssaker.

Grunnen til at kampen kommer til å vare og vare er at den dreier seg om en helt fundamental interessekonflikt: Fagbevegelsens ønske om faste, organiserte ansettelsesforhold, mot arbeidsgiverne ønske om mest mulig fleksibilitet og rom for justering av arbeidsstokken etter egne behov.

Den striden kan komme til å volde Ap mye hodebry framover, uansett hva de ender opp med å stemme i direktivsaken.

Pål Helleenes

paalh@klassekampen.no

Doonesbury

av G.B. Trudeau

